

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/93 =

A apărut : *Studii de Drept civil*, de d-l Andrei Rădulescu, judecător de ședință Trib. Ilfov. Volumul este tipărit elegant pe hârtie velină, în format mare, cuprinzând peste 280 pagini. — *Prețul 6 lei*. Legat în pânză *lei 8.50* și în piele flexibilă *lei 9.50*. — Comenzile se primesc la acest ziar.

SUMAR

— România și dreptul neutralității, de d-l Iorgu Radu ;

JURISPRUDENȚĂ

— Trib. Muscel : *G. Ene și alții cu Despa Ion Boboc și alții* (Dreptul văduvei sărace, în averea soțului său, este un drept de moștenire, subordonat condiției ca ea să nu aibă avere la deschiderea succesiunii soțului său și ca dreptul său să-l ceară a i se încuviința de justiție, până la recunoașterea căruia drept ea nu poate fi considerată ca moștenitoare și deci ținută la plata obligațiilor soțului său) ;

— Judecătoria Odobești-Putna : *Iancu Nicolau, dat judecății pentru contravenție la legea repaosului duminical* (Judecătorii de ocol pot exercita poliția judiciară în comunele urbane nereședințe de județ și pot constata o contravenție la legea repaosului duminical) ;

— Curtea de apel din Bologna (Italia) (Prescripția liberatorie sau extinctivă a obligațiilor este cărmuită, în dreptul internațional privat, de legea locului unde obligația a luat naștere, cu o Notă.

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de casație

— Casație s. II : No. 1 : Tănuire.—Delict de sine stătător.—Complicitate la tănuire.—Ordonanța judelei instructor.—Opoziție.—Efecte.—Art. 53 al II. c. p. ; No. 2 : Judecătoria de pace.—Competință.—Rănire prin imprudență, cu incapacitate de lucru pe toată viața.—Art. 249 c. penal.—Deosebire de art. 240.

— Casație s. III : Pensie.—Ofițer pensionar chemat în război.—Reținerea lui la serviciu și după demobilizare.—Boală care i-a provocat moartea.—Socotirea acestui timp ca timp de război.—Pensie excepțională.—Art. 24 l. pensiilor și art. 4 modificat la 1913.

România și dreptul neutralității

În No. 57 al acestei reviste, d-l avocat *M. Pacu*, îmi face cinstea de a se ocupa de articolul meu «*Dreptul neutralității și tranzitul de munițiuni pentru Turcia*». Am ajuns în acel articol la concluziunea că tranzitul este inadmisibil din punctul de vedere legal internațional.

D-l Pacu desvoltă o părere diametral opusă. Lucrul în sine mi-ar fi complet indiferent, căci după un obicei cunoscut al pământului, tot Românul are drept la discuțiune, cel chemat ca și cel nechemat. Dar d-l Pacu încearcă să discrediteze felul meu de a studia. Mi se reproșează astfel că denaturez textele întrucât citațiunile mele nu concordă cu *Monitorul Oficial* român.

Voi remarcă mai întâi, în ceiace privește articolul în-criminat în principal, art. 2, că nici nu am înțeles măcar a-l reda în mod textual, întrucât în caz contrar l-aș fi cuprins în semnul citației, astfel după cum am făcut de ex. pentru art. 7 al Convenției în discuțiune. Voi

face apoi, cu riscul de a mă compromite în mod definitiv în ochii d-lui Pacu, mărturisirea cum că nici nu am avut măcar în vedere textul *Monitorului Oficial*. Mi se va permite însă observațiunea că dacă în materie de legislație internă, *Monitorul Oficial* dă versiunea autentică, originală, lucrul se schimbă complet în materie de convențiuni internaționale ca aceia privitoare la drepturile și îndatoririle țărilor neutrale. În această privință, textul *Monitorului Oficial* nu reprezintă decât o traducere care poate fi greșită, care poate să inducă în eroare. Singurul text care leagă în mod obligator în chestiunile de interpretare ale acestei convențiuni, este textul original francez, acel de care probabil d-l Pacu nu are cunoștință și pe care l-am avut eu sub ochi în colecția oficială «*Deuxième conférence internationale de la Paix. Actes et documents. La Haye 1907, vol. I*, citată în articolul în discuțiune. Din punctul de vedere riguros științific nu sunt recomandabile de cât textele originale ale actelor internaționale, pe baza cărora orice licențe sunt permise față de traduceri *Monitorului Oficial* ale diferitelor țări.

Astfel *Wehberg*, într'o edițiune în limba germană a convențiilor semnate la Haga în 1907, aduce pe baza textului francez, care după cum și acest autor arată, singur leagă, diferite modificări versiunii oficiale germane¹⁾. Am spus că traducerea *Monitorului Oficial* poate să inducă în eroare. Aceasta se întâmplă firește câte odată, nu întotdeauna. Dar d-l Pacu este se vede fără noroc căci lucrul i se întâmplă chiar imediat. D-l Pacu ne învață astfel că convențiunea privitoare la drepturile și îndatoririle puterilor neutrale nu este după ordine a 5-a cum am spus eu, ci a patra și aceasta pe baza *Monitorului*. Lucrul este în sine fără importanță. Dar d-l Pacu insistă se vede pentru a pune mai bine în lumină detestabila mea metodă de studiu. Adevărul este totuși așa cum l'am afirmat eu. În ordinea actului final al conferinței de la Haga din 1907, după cum se poate lesne controla, convențiunile sunt : I) Convenția privitoare la soluționarea pașnică a diferendelor internaționale ; II) Convenția privitoare la îngrădirea dreptului de a uză de forță în vederea încasării datorilor contractuale ; III) Convenția asupra începutului ostilităților ; IV) Convenția relativă la legile și obiceiurile războiului

1) Vezi «*Die Ab kommen der Haager Friedenskonferenzen*», Berlin 1910, în introducere, pag. 45.

și în fine a V) *acea privitoare la drepturile și îndatoririle puterilor și persoanelor neutre în războiul terestru*. Monitorul oficial redă însă această ultimă convențiune în rândul al patrulea fiindcă statul român nu a primit și nu a semnat convenția II-a care consacră în parte așa numita teorie a lui *Drago*. Este totuși evident că în doctrina internațională, convențiunea privitoare la drepturile și îndatoririle neutralilor, rămâne a cincea ¹⁾.

Din cele expuse, rezultă cred, nu că eu sunt un interpretator puțin conștiincios, ci că d-l Pacu lipsește de experiență și orientare în ale dreptului internațional. Poate că d-l Pacu este la prima sa încercare în această materie? Dar atunci pentru ce un debut de polemică așa de violentă?

* * *

În fond, d-l Pacu este de părere că în virtutea articolului 2 al convențiunii, este interzis numai tranzitul de munițiuni în convoiuri nu și tranzitul în alte condițiuni. Nu am nevoie de a insista mult pentru a învedera că această interpretare tipică pentru sistemul de interpretare literală, disprețuitoare pentru adevăratul spirit al dispozițiilor legale sau convenționale, nu este de loc admisibilă. D-l Pacu pledează pentru dreptul la fraudă convențiunii în folosul Germaniei, pentru dreptul la tranzit prin mijlocul valizelor diplomatice. Rezultatul la care ajungem astfel, este că se perde în mod considerabil din importanța practică a chestiunii și se denaturează adevărata metodă de interpretare juridică. Dar ceiace nu este permis în mod direct nu este permis nici indirect. Prin mijlocul tranzitului în detaliu s'ar ajunge tocmai la rezultatul prohibit de convențiune. Dacă am aplica metoda d-lui Pacu și la cealaltă parte a articolului 2 care zice că este interzis beligeranților de a face să treacă prin teritoriul unei puteri neutre *trupe*, ar trebui să conchidem că treceva în mod izolat sau chiar în grupuri a beligeranților este admisibilă. Poate subscrie însă d-l Pacu această concluziune atunci când cel de pe urmă jandarm rural știe că orice soldat beligerant care pășește pe teritoriul acestei țări, urmează a fi internat. Scopul adevărat al art. 2 este de a prohibi orice act public de ostilitate pe teritoriul unei puteri neutrale, indiferent de modul lui de manifestare.

Ceiace interesează este numai *caracterul actului*. Este actul făcut în vederea scopului războiului, atunci el este prohibit, chiar când provine din partea unui particular al unei țări neutrale, bine înțeles dacă această dovadă poate fi făcută și aceasta chiar în cazul când expedițiunea se face în *detaliu*. Aceasta era situațiunea juridică și anterior convențiunii dela Haga. Astfel *Bluntschli* care este de părere că comerțul engros cu arme de luptă trebuie prohibit de statul neutral din care se efectuează expedițiunea, făcând o distincțiune între comerțul engros și comerțul în detaliu care nu a fost acceptată de conferința dela Haga, se referă de bună seamă la comerțul neutrilor în detaliu, când prevede că în fiecare caz trebuie examinată intențiunea părții care expediază. Dacă din împrejurările în care se operează această expedițiune, de exemplu dacă ea are loc în mod clandestin, dacă a fost precedată de alte transporturi, toate adresate aceleiași puteri beligerante, s'ar putea deduce intențiunea

¹⁾ D-l Pacu zice că convențiunea este a patra dar adaugă: «cel puțin în această ordine este trecut în Monitorul Oficial... convențiunea respectivă». D-l Pacu are astfel prezentimentul greșelii. În general, ceva mai multă prudență în tot cursul acestui articol al d-lui Pacu, nu ar fi stricat.

de a veni în ajutorul acestei puteri, transportul în acest caz urmează a fi prohibit. Nu este admisibil decât acel comerț de arme și munițiuni al cărui caracter privat nu poate fi pus în discuțiune ²⁾. Articolul 7 al convențiunii dela Haga nu a modificat nimic în această direcțiune. Acest articol se referă numai la legăturile comerciale curate ale particularilor unui stat neutral cu una sau alte dintre părțile beligerante, lăsând la aprecierea acestui stat, permiterea sau prohibițiunea transporturilor. Tranzitul va fi de asemenea examinat din același punct de vedere al intențiunii expeditorului, convențiunea nefăcând nici o distincțiune. Dar prin aceasta însăși, se exclude aplicațiunea art. 7 la orice transport care se efectuează dintr'o țară beligerantă. D-l Pacu urmând metoda de interpretare literală care-i este scumpă, zice: textul art. 7 nu face nici o distincțiune între transporturile dintr'o țară neutrală sau beligerantă și prin urmare nu trebuie să distingem nici noi. Făcând abstracție de lucrările preparatorii citate de mine, este evident că o asemenea distincțiune ar fi fost absurdă. Poate oare face, nu un stat beligerant dar chiar naționalii lui, comerț cu partea sau una din părțile adverse? Dar după cum am observat în articolul precedent, lucrul este imposibil chiar din punctul de vedere al legislațiunilor naționale ale diferitelor țări. Dar dacă se observă că în cazul cererei Germaniei, tranzitul urmează a se efectua între părți beligerante aliate, atunci și din punctul de vedere literal, aplicațiunea art. 7 este exclusă, articolul 2 rămânând singurul concludent în chestiune. Ori în sens contrar, d-l Pacu nu a invocat nici măcar un singur argument care să dea cel puțin de gândit.

* * *

În afara discuțiunii articolului meu, d-l Pacu ne oferă 3 argumente la care se referă și articolul cunoscut al «Universului». 1. Se vorbește despre o alianță a noastră cu Germania care datează de mai bine de 30 ani și de obligațiunile cari ar decurge din ea. 2. Se citează unele precedente în puterea cărora tranzitul ar urma să fie permis. 3. Se discută propria noastră atitudine în chestiunea tranzitului pe cursul Dunărei, a munițiunilor rusești destinate Serbiei.

1. Nu voi lua de loc în considerare primul din aceste argumente. Ar trebui să fim lămurii asupra caracterului acestei alianțe, asupra direcțiunii ei, asupra validității încheerii ei și în cele din urmă asupra însăși a existenței ei. Nu putem discuta cu temei în această privință întrucât nu știm ceva decât din zvon public și întrucât nici un text nu a fost publicat chiar de către Austro-Germani cari se zice, că ar fi interesați la observarea acestui act internațional.

2. D-l Pacu citează câteva *presupuse* precedente în sprijinul tezei ce susține. În războiul Crimeei, Prusia neutrală a expedit munițiuni Rusiei, în războiul dela 1870, Anglia a făcut același lucru pentru Franța, iar acum în urmă, în conflagrația actuală, Statele Unite au aprovizionat Quadrupla înțelegere. Făcând abstracție de împrejurarea că importanța cazurilor precedente este redusă din punctul de vedere juridic în materiile codificate ale dreptului internațional, voi observa că toate aceste așa zise precedente invocate de d-l Pacu, se referă la transporturile cari se fac dintr'un *stat neutral* către una din părțile beligerante. Ori în discuțiune aci este cazul transportului care se efectuează dintr'o țară

²⁾ *Bluntschli* «Le droit international codifié» trad. Lardy, Paris 1881 sub art. 765 și 766.

belligerantă către aliatul ei. D-l Pacu face deci o confuziune de necrezut și nu a prins distincțiunea care dominează întreg dreptul războiului și anume aceea dintre belligeranți și neutrali. Deci, în chiar interesul d-lui Pacu nu voi mai insista în această privință.

3. Argumentul care se întemeiază pe trecerea munițiilor Rusești pe Dunăre, este singurul interesant și poate da loc în adevăr la oarecari discuțiuni.

Nu voi discuta chestiunea în fapt. D-l Pacu semnează dela Galați și are poate unele cunoștințe personale în chestiune. Iau drept bună afirmațiunea d-sale despre niște «transporturi rusești, pe cari locuitorii mărginași le văd zilnic trecând dela Reni în susul Dunărei.... escortate de vase de război, adică adevărate convoiuri pe cari le oprește categoric art. 2 din convențiunea de la Haga». Mă voi mărgini la examinarea juridică a chestiunii. Din acest punct de vedere, d-l Pacu cere să nu se facă obiecțiunea că Dunărea este neutrală și navigația pe ea absolută. Ori eu voi cere tocmai permisiunea ca să fac această obiecțiune. Este adevărat că d-l Pacu se referă la art. 109 al actului de navigație fluvială al congresului dela Viena din 1815 și afirmă că navigațiunea nu este liberă decât sub raportul comerțului («*sous le rapport du commerce*»). D-l Pacu reinvie astfel o veche controversă cu privire la însemnătatea articolului de mai sus, care astăzi este definitiv înlăturată.

Un spirit desăvârșit liberal a triumfat și în această direcțiune. Este fără umbră de îndoială sigur că congresul din 1815, a avut intențiuni restrictive¹⁾. În comisiunea însărcinată atunci cu studiul chestiunii, lordul *Clancarty* propune înlăturarea cuvintelor restrictive «*sous le rapport du commerce*». Dar această propunere este respinsă sub motivarea că congresul nu poate înțelege să admită o situațiune egală între statele riverane și cele neriverane²⁾. Se va observa însă că atât din discuțiunile urmate în sânul congresului din 1815 cât și din discuțiunile ulterioare, astfel acele cari au avut loc cu privire la actul de navigație dunăreană din 1857, cum că tendințe restrictive nu au fost formulate decât în raporturile dintre riverani și neriverani. Statele riverane, în speță desigur atât Rusia cât și Serbia, apar din potrivă, în orice ocaziune, atât în practică cât și în doctrină, în mod egal îndreptățite. Dealminteri, sunt autori cari au susținut că art. 109, al actului de navigație din 1815 nu poate fi interpretat decât pe baza art. 5 al primului tratat dela Paris din 1814, care articol este însă în mod liberal conceput și nu stabilește nici o distincțiune restrictivă³⁾. Este de asemenea adevărat, că sub influența acestui art. 109, practica internațională nu este tocmai bine fixată în primele momente. Dacă unele acte, reproduc distincțiunea prevăzută de art. 109, din contră altelă ca de ex. acele privitoare la Escaut din April 1839 și 5 Noembrie 1842; la Po din Iulie 1849, la Prut din Decembrie 1866, sunt toate complect liberale, ca să nu mai vorbim de actele recente privitoare la navigațiunea pe Congo și pe Niger.

Din timpurile mai din urmă nu avem însă nici un exemplu de interpretare restrictivă. Deasemeni, doctrina reprezintă astăzi aproape fără excepțiune punctul de vedere desăvârșit liberal. Am putea cita astfel, proiectele

de convențiune internațională în materie de navigație fluvială ale specialiștilor *Martens*⁴⁾ și *Engelhardt*⁵⁾.

Dealminteri, în ceea ce privește cazul special al Dunărei, actele dela 1856 și 1878 vorbesc despre o libertate de navigație fără nici o distincție și despre egala îndreptățire a tuturor pavilioanelor. Că congresele din 1856 și 1878 nu erau numai decât legate de textul art. 109 și că erau suverane în a desvolta principiile stabilite în 1815 este în afară de orice îndoială⁶⁾.

Se poate dar astăzi, atât pe baza doctrinei cât și a dispozițiunilor convenționale, proclama principiul libertății absolute și neîngrădite a navigației fluviilor internaționale adică a acelor cursuri de apă cari traversează mai multe state și se varsă în mare. Aceasta conform și cu destinația lor naturală de a forma legătura de unire între diferitele popoare. Libertatea este absolută și cuprinde deci chiar vasele de război. ⁷⁾ Astfel în baza acestui principiu și înlăturată fiind orice restricțiune, armele și munițiunile pot fi trecute pe cursul acestor fluvii ca orice alte mărfuri.

Dar poate fi schimbată această soluțiune în timp de război când aceste mărfuri capătă calificațiunea specială de contrabandă de război? Aici stă punctul esențial al chestiunii, nu în interpretațiunea art. 109 al actului din 1815. Care este răspunsul în această privință? Din punctul de vedere al unora⁸⁾, fluviile în comunicațiune directă cu marea, fără deosebire dacă traversează sau nu, mai multe state, urmează a fi considerate ca accesorii ale mării libere, participând ca atare la condițiunea liberă a acesteia. Ori pe mare dreptul transportului contrabandei de război, este indiscutabil. Nici chiar statele neutrale nu pot fi trase la răspundere pentru transporturile de contrabandă operate de către națiunile lor. Bine înțeles, toate aceste transporturi sunt făcute cu riscul capturării. Deci transportul de contrabandă de război pe un fluviu internațional nu ar avea un caracter prohibit.

Dar această teorie oricât de națională ar fi nu este adoptată în mod general, pentru că nu este în armonie cu unele prerogative cari mai sunt încă recunoscute astăzi, puterii teritoriale adiacente.

În special consecința care s'ar trage cu privire la internaționalizarea și a fluviilor cari traversează numai un singur stat, așa zisele fluviu naționale, sperie spiritul publiciștilor moderni⁹⁾.

Va trebui deci să părăsim și noi această teorie și să ne îndreptăm mai îndeaproape privirea către regimul convențional fluvial.

Din acest punct de vedere se poate constata tot mai mult, tendința de a «neutraliza» curentele de apă internaționale, în timp de război, bine înțeles. Ce înseamnă această neutralizare? Sunt autori cari trag din ea consecința teoriei mai sus expuse și anume aceea a sustragerii acestor cursuri de apă puterii teritoriale a statelor riverane¹⁰⁾. Însemnătatea din punctul de ve-

4) «Revue de droit international et de législation comparée». Bruxelles. vol. XX, pag. 171.

5) Tot acolo vol. XIX pag. 252; Vezi Bluntschli op. cit. art. 314

6) «Die Donauschiffahrt» op. cit. pag. 47.

7) Astfel în mod expres art. 22 al actului pentru navigația pe Congo, din Februarie 1885.

Tot așa pentru Dunăre, anterior tratatului de la Berlin. Argument din art. 52 al acestui tratat.

8) Vezi de ex. Bluntschli op. cit. sub art. 314.

9) Bonfils «Manuel de droit international Public, Paris 1912 ed. Fauchille, pag. 328—329.

10) Așa von Liszt «Das Völkerrecht systematisch dargestellt» Berlin, 1910. pag. 205.

1) Vezi lucrarea noastră «Die Donau schiffahrt in ihrer völkerrechtlichen Entwicklung» Berlin 1909, pag. 10.

2) Vezi Klüber «Akten des Wiener Kongresses» III, Erlangen 1821, pag. 171.

3) Vezi astfel Carateodory în «Holtendorffs Handbuch des Völkerrechtes» vol. II, pag. 297, nota 8.

dere a răspunderii pentru neutralitate a statelor riverane și a acestei teorii, nu poate deci scăpa nimănu din vedere. Dar să nu insistăm nici de această dată.

Ce caracter au în genere aceste neutralizări? În deosebire de neutralizările unor anumite părți din teritoriul unui stat, pe care le denumește *neutralizări negative*, v. Liszt distinge *internaționalizarea sau neutralizarea pozitivă* a cursurilor de apă. Deosebirea care explică și terminologia, constă în aceea că în primul caz sunt oprite nu numai operațiunile de război, ci și trecerile de trupe și munițiuni pe teritoriul neutralizat iar în cazul al doilea prohibițiunea nu subsistă de cât numai pentru operațiunile de război nu și pentru trecerile de trupe și a fortiori și de munițiuni¹⁾. Această distincțiune admisibilă, este de bună seamă bazată pe regimul convențional special fluviofluvial internațional și pe destinațiunea naturală a acestor fluvii.

Dar care este regimul special Dunărei în timp de război?

În timpul campaniei de la 1877—78 au avut loc câte-va abuzuri supărătoare pentru libertatea navigațiunii. Turcia considerase în adevăr Dunărea ca linia ei de apărare²⁾. Unele măsuri preventive deveniseră deci indispensabile. Ele se găsesc schitate în articolul 52 al tratatului de la Berlin. Se prevede mai întâi distrugerea și prohibițiunea unei reconstruiri a tuturor fortărețelor care se găsesc pe malurile Dunărei de la Porțile de Fier spre marea.

Se dispune în al doilea rând, că nici un vas de război nu poate naviga pe aceeași parte a fluviului cu excepțiunea vaselor ușoare destinate poliției fluviului. Atâta tot. Care este dar condițiunea juridică a convoiurilor de arme și munițiuni? De bună seamă aceea a dreptului comun: libertatea desăvârșită în lipsa unei dispozițiuni convenționale. Derogațiunile nu pot fi interpretate în mod extensiv. Din dispozițiunea art. 52 rezultă intențiunea statelor semnatare de a scoate cursul Dunărei din zona operațiunilor de război nu și aceea de a stingheri în vre-o privință oarecare liberă trecere a mărfurilor. Tocmai regimul convențional dunărean justifică de minune distincțiunea lui v. Liszt mai sus formulată. Deci tranzitul contrabandei de război este liber. Dacă congresul ar fi înțeles să prohibească acest tranzit, el ar fi trebuit să prevadă cazul în mod expres, după cum lucrul s'a întâmplat de ex. în art. 25 al actului conferinței de la Berlin din Februarie 1885, privitoare la navigațiunea pe Congo. (Aviz: acest act nu se mai găsește în Monitorul Oficial nici măcar în traducere). Acest articol stipulează mai întâi principiul libertății navigației chiar în timp de război, prevăzând în urmă în mod expres: «acest principiu suferă o excepțiune numai cu privire la transportul obiectelor care sunt destinate pentru un beligerant și care după dreptul internațional public, sunt a se considera ca contrabandă de război». Deci încă odată: întrucât o dispozițiune identică lipsește în ceea ce privește Dunărea, concluzia nu poate fi decât conformă cu dreptul comun.

Dar dacă cu toate cele mai sus expuse, contrabanda de război pe Dunăre ar fi a se considera ca prohibită din punctul de vedere al dreptului internațional cum și în ce mod ar putea fi stabilite răspunderile? Pot fi făcute răspunzătoare statele riverane și în specie România? Socot că lucrul este inadmisibil. Întrucât Statele riverane au fost aproape complet expropriate din privilegiile puterii lor suverane ne mai rămânându-le de cât

unele drepturi iluzorii, este nedrept să li se impună sarcinile și răspunderile pe care le implică numai respectarea acestei puteri. Este adevărat că în mod general se admite că statele riverane au a îngriji de poliția fluvială. Dar este învedereat că chestiunea de față este dintr'un cadru atât de strâmt. Concepțiunea adevărată juridică a chestiunii este mai degrabă următoarea: Regimul juridic al navigației dunărene ca unul care este stabilit în interesul obștesc și care este în mod unanim acceptat, face parte din dreptul obiectiv internațional. Orice încălcare a acestui regim constituie un delict internațional a cărui represiune incumbă comunității internaționale, celorlalte state nu mai puțin decât României. Această represiune incumbă în special apoi, puterilor semnatare ale Convențiilor aci referitoare, deci ale tratatelor de la Paris din 1856 și Berlin 1878, printre care desigur și Germania, ca garante ale actelor aci menționate și ca membre în Comisia europeană a Dunărei pe partea jurisdicțională a căreia s'a produs în primul rând infrațiunea în chestiune. România are dreptul de a interveni în această direcțiune, însă nu are nicio îndatorire, atâta vreme cât colectivitatea statelor rămâne impasibilă. Ne lovim aci de bună seamă de imperfecțiunea dreptului internațional cea veșnic constatată, a lipsei unui organ represiv, lipsă cu atât mai viu resimțită în conflagrația actuală, cu cât puterea părților neutrale este mai redusă, mai neînsemnată în proporție cu aceea a părților beligerante. Dar pentru această situațiune, România nu poate fi făcută răspunzătoare nici față de comunitatea internațională nici față de Germania.

În orice caz, după cum se vede, chestiunea este complexă și nu se poate rezolvi în modul sumar indicat de d-l Pacu. Eu însumi mă mărginesc la unele sugestțiuni în lipsă de timp și în lipsa unei biblioteci utilizabile în comuna îndepărtată în care sunt reținut din cauza serviciului militar.

* * *

Și acum la sfârșit mă găsesc și eu de acord cu d-l Pacu, într'o privință. Salut și eu cu bucurie orice inițiativă pentru studiul dreptului internațional și constat de asemenea prea puțină atențiune care s'a dat până astăzi acestei interesante discipline juridice. Mă tem însă că dacă se va întrebuița spiritul de discuțiune și metoda de studiu a d-lui Pacu, dreptul internațional să nu rămână ceia ce a fost și până acum la noi: *Græca quæ non leguntur*³⁾.

IORGU RADU

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUȘCEL

Audiența dela 24 Aprilie 1914

Președenția d-lui N. JAC. CONSTANTINESCU, președinte

Sentința civilă No. 148

G. Ene ș. a. cu Despa Ion Bobălcă ș. a.

Dreptul văduvei sărace în averea soțului — Drept de moștenire, sub condițiune ca soția să dovedească că în momentul morții soțului ea nu avea avere — Obligația soției a se adresa justiției pentru a constata și stabili dreptul ei. — (Art. 684 c. civil).

Din dispozițiunile art. 684 c. civ. rezultă că dreptul văduvei sărace în averea soțului este un drept de moștenire subordonat condițiunii ca ea să

1) v. Liszt, op. cit. pag. 292.

2) Die Donausschiffahrt, op. cit. pag. 55.

3) Cer ortare de a fi făcut, silit fiind, unele personalități. Am terminat și nu voi mai recidiva.

nu aibă avere la deschiderea succesiunii soțului, de unde urmează că pentru valorificarea acestui drept soția trebuie să se adreseze justiției care are a examina starea ei materială după care i se încuviințează sau nu acest drept, iar până ce dânsa nu a făcut o asemenea cerere, ea nu poate fi considerată ca moștenitoare, și deci nu ar putea fi ținută nici la plata obligațiilor soțului.

Tribunalul,

Având în vedere apelul înregistrat la No. 14332/912, făcut de părții Despa Ion Bobâlcă, văduvă și soții Ioana I. Apostol Olteanu și Ion Apostol Olteanu, contra cărții de judecată civilă cu No. 113 din 2 Iulie 1912 a judecătoriei Ocol. Ștefănești, prin care admitându-se acțiunea introdusă contra lor, prin petițiunile înregistrate la No. 1125 și 1726/912, de către reclamantii Smaranda Gh. Ene cu consimțământul soțului său Gh. Ene, Elena Ion Bucă Oprea cu consimțământul soțului său Ion Bucă Oprea, Dumitra M. Zăvoianu cu consimțământul soțului său Mihai Zăvoianu, și Alexandru Moise Crăciun, au fost obligați să delase acestora, un trup pământ de cinci hectare, situat în satul Mărăcineni, comuna Ciumești aces județ;

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților;

Având în vedere că prin acțiunea admisă la prima instanță, reclamantii revendică dela părții apelanți, terenul în litigiu, care compune lotul No. 21 cumpărat dela Stat în anul 1894 de către vărul lor primar Ion Bobâlcă zis și Ion Nicolae Crăciun, mort în anul 1903, fără moștenitori direcți;

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 1469 c. civil, cel ce face o propunere în judecată trebuie să o dovedească; că în speță fiind vorba de o acțiune în revendicare, reclamantii urmează să dovedească titlul lor de proprietate și că terenul ce face obiectul litigiului se deține de părți pe nedrept;

Având în vedere că în speță fiind necontestat de părți că dânsii dețin terenul în litigiu, urmează a se vedea dacă reclamantii și-au stabilit titlul de proprietate asupra aceluia pământ;

Având în vedere că reclamantii și întemeiază acțiunea lor pe calitatea de moștenitori ai defunctului Ion Nicolae Crăciun zis și Ion Bobâlcă fiind rude în grad succesibil cu dânsul;

Având în vedere că s'a stabilit la prima instanță cu extractele de stare civilă enumerate în cartea de judecată apelată, cu certificatele produse și cu depunerile martorilor propuși și ascultați sub jurământ, conform art. 196 pr. civilă — că reclamantii sunt veri primari cu Ion Nicolae Crăciun zis și Ion Bobâlcă, aceștia fiind cu Ion Nicolae Crăciun frate cu Moise Crăciun tatăl reclamantilor de astăzi și că numitul lor văr murind fără moștenitori direcți, dânsii au dreptul la succesiune, conform art. 644 și 654 și urm. c. civil, în calitate de rude colaterale în gradul al patrulea;

Având în vedere că din certificatul No. 496/911 liberat de primarul comunei Colibași, rezultă că terenul în litigiu și anume lotul de 5 hectare, a fost cumpărat în anul 1894 dela Stat, de către autorul reclamantilor și care nu s'a contestat de apelanți că nu ar fi pământul în litigiu;

Având în vedere însă că în apel, s'a susținut de apelanți că în ce privește pe părțile Despa I. Bobâlcă, acțiunea este neregulată făcută, căci dânsa ca văduvă săracă a defunctului, deține terenul în litigiu ca moștenitoare cu dreptul ce i acordă art. 684 c. civil și deci urma să i se intenteze acțiune în partaj având și dânsa un drept de moștenire, iar în ce privește pe ceilalți apelanți, soții Olteanu, că dânsii, nu sunt uzurpatori, ci dețin locul revendicat cu titlul de cumpărători dela

autorul reclamantilor, prin actul autentic și transcris' depus la dosar;

In ce privește pe apelanta Despa I. Bobâlcă:

Considerând că conform art. 684 c. civ. când bărbatul moare lăsând rude colaterale ca în speță și văduva sa nu are avere, femeia succede la o pătrime în plină proprietate din averea mortului;

Considerând că din dispozițiunile zisului articol, rezultă că dreptul văduvei sărace în averea soțului defunct, este un adevărat drept de moștenire. (D. Alexandresco, III, 214; Cas. s. II 1912; Cas. I, Dreptul 23/914);

Considerând că între comostenitori nu poate exista acțiune în revendicare, deoarece până la determinarea drepturilor comostenitorilor asupra imobilului indiviz, fiecare comostenitor este considerat ca proprietar asupra fiecărei părți din succesiune;

Considerând însă că văduva săracă este lipsită de sezină și trebuie în conformitate cu dispozițiunile art. 653 cod. civil, să ceară posesiunea averii dela justiției justificând că în momentul deschiderii succesiunii era săracă față de averea lăsată de soț;

Având în vedere că apelanta Despa Ion Bobâlcă susține că dânsa poate invoca calitatea sa de comostenitoare cu reclamantii mai înainte de a-și valorifica dreptul său pe cale principală și deci să ceară respingerea acțiunii în revendicare ce i s'a intentat ca neregulată introdusă;

Considerând că un asemenea drept de moștenire recunoscut văduvei sărace, fiind subordonat condițiunei ca ea să nu aibă avere la deschiderea succesiunii lui decujus, de aci urmează că pentru valorificarea lui, văduva trebuie să se adreseze justiției, care urmează să examineze starea materială a ei și să încuviințeze sau nu acest drept;

Că până ce dânsa n'a făcut această cerere, ea nu poate fi considerată ca moștenitoare a soțului său și deci n'ar putea fi ținută nici la plata obligațiilor soțului;

Considerând însă că această cerere dânsa poate să o facă fie pe cale principală, fie pe cale de apărare cu ocaziunea judecării procesului de revendicare ce i s'a intentat, destul să facă dovada că în momentul când a luat naștere acest drept al său, dânsa se afla în condițiunile cerute de art. 684 c. civil, întrucât dreptul conferit de acest articol văduvei fără avere, în succesiunea soțului ei, există independent de recunoașterea justiției, mai cu seamă când — ca în speță — dânsa a rămas de fapt în posesiunea acestui drept;

Considerând că, în speță, părțile apelanți, Despa I. Bobâlcă, prin actul de pauperitate ce i s'a liberat de primarul comunei Ciumești sub No. 8 din 11 Ianuarie 1914, pe care l'a prezentat abia azi în apel, nu face dovada că dânsa în momentul morții lui decujus, adică la 10 Aprilie 1913, se afla săracă față de starea materială a bărbatului;

Că ne făcând în prealabil această dovadă, incidentul cată a fi respins ca nefondat și deci comostenitorii reclamantii nu pot fi obligați a intenta soției acțiune în partaj, căci ar fi a'i sili să o citeze și să i recunoască implicit o calitate pe care tocmai dânsii o contestă părții apelanță;

Că așa fiind, apelul în ce privește pe Despa I. Bobâlcă se privește nefondat și cată a se respinge;

In ce privește apelul făcut de soții Ioana Ion Apostol Olteanu și Ion Apostol Olteanu:

Având în vedere că acești apelanți opun acțiunei în revendicare intentată contra lor de către reclamantii succesori — actul de vânzare autenticat din acest Tribunal sub No. 197 și transcris la No. 159 din 25 Ianuarie 1897, emanat dela autorul reclamantilor și aflat în dosar, — pe baza căruia dețin pământul cumpărat prin acel act și care face parte din cel ce se revendică, ca cumpărători, nici cum ca uzurpatori pe nedrept;

Având în vedere că din acel act, se constată că ape-

lanta Ioana G. Din. Prăişanu, actualmente căsătorită cu apelantul Ion Ap. Olteanu, a cumpărat dela Ion Bobâlcă, autorul reclamațiilor, patru pogoane și jumătate pământ rural situat în comuna Ciumești și învecinat la răsărit cu Gheorghe Matei, la apus cu șoseaua națională, la M.-zi cu șoseaua comunală și la M. N. cu moșnenii Ciumești;

Având în vedere că în contra acestui titlu de proprietate prezentat de apelanții soți Olteanu și în baza căruia aceștia dovedesc că dețin ca cumpărători $4\frac{1}{2}$ pogoane din terenul de cinci hectare cât se revendica dela dânzii și dela Despa Ion Bobâlcă văduva defunctului vânzător Ion Bobâlcă, reclamații nu au făcut nicio obiecțiune, decât că actul nu a fost prezentat la prima instanță, ca să poată să și restrângă acțiunea pentru revendicarea restului de pământ nevândut de autorul lor;

Având în vedere că prin urmare soții apelanți Ioana și Ion Apostol Olteanu, dovedind că ei dețin terenul cu titlu de cumpărători dela chiar autorul reclamațiilor — titlu autentic și transcris — opozabil reclamațiilor ca succesori, acțiunea în ce privește revendicarea și a celor $4\frac{1}{2}$ pogoane pământ înstreinat de decedus — este nefondată și urmează a se respinge — admitându-se apelul;

Având în vedere că fiind necontestat de către reclamanți faptul că apelanții Olteanu nu dețin mai mult pământ decât au dobândit prin cumpărătoare cu actul arătat mai sus, și că, prin urmare, restul de teren până la 5 hectare se deține de apelanta Despa Ion Bobâlcă, aceasta urmează să fie obligată a le delasa acel pământ; și a li se admite în parte acțiunea dela prima instanță;

Având în vedere că apelanta Ioana I. Ap. Olteanu având câștig de cauză în apelul făcut de dânsa și de soțul ei, urmează ca intimații să le plătească cheltuelile făcute, și asupra cărora apreciind, le fixează la suma de treizeci lei, pe baza art. 140 și 146 pr. civilă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte N. Jac. Constantinescu, Tribunalul admite apelul, etc.

(99) N. Jac. Constantinescu, E. Măroulescu.

Grefier (9) I. Predescu.

Judecătoria rurală ocol. Odoboești-Putna

Audiența dela 18 Decembrie 1914

Carte de judecată penală No. 995

Iancu Nicolau dat judecăței pentru contravenție la legea repauzului duminical

Competința judecătorilor de ocol. — Dacă judecătorii de ocoale rurale cu reședința în comunele urbane nereședințe de județ, pot executa poliția judiciară în aceste comune și dacă pot constata o contravenție la legea repaosului duminical.

1. Motivul pentru care s'a dat judecătorilor de ocoale rurale, poliția judiciară în com. rurale, fiind același și în com. urbane nereședințe de județ, iar art. 54 din legea jud. de ocoale, nefăcând nici o distincțiune și prin art. 132 din reg. leg. judec. de ocoale, neputându-se restrânge competența dată prin lege, urmează că judecătorii de ocoale rurale pot exercita poliția judiciară în comunele urbane nereședințe de județ.

2. Art. 10 din legea repaosului duminical nefăcând nicio derogăție dela principiile generale de drept, urmează că judecătorul de ocol în baza competenței sale generale de ofițer de poliție judiciară, poate constata o contravenție la legea repaosului duminical.

Judecata,

Asupra acțiunii penale de față;

Având în vedere actele dela dosar și susținerile contravenientului;

Având în vedere procesul verbal cu data de 14 Decembrie 1914, dresal de noi din care se constată că contravenientul Iancu Nicolau, comerciant din Odoboești, a avut prăvălia sa cu mărfuri de băcănie, deschisă în ziua de 14 Decembrie, ora 4 p m;

Având în vedere că în contra acestui proces verbal s'a ridicat excepțiunea, că noi nu am avea competența de a dresa asemenea acte, întrucât în prim rând că comuna Odoboești fiind comună urbană nereședință de județ, judecătorul de ocol nu are competența de a exercita poliția judiciară în această comună; iar în al doilea rând că în articolul 10 al legii rep. duminical nu se vede trecut și judecătorul de ocol cu dreptul de a constata asemenea contravențiuni;

Că așa fiind urmează a se vedea dacă aceste excepțiuni sunt sau nu întemeiate;

In ceea ce privește prima excepțiune:

Având în vedere că după dispozițiunile art. 54 l. jud. de ocoale, judecătorii de ocoale rurale exercită poliția judiciară în ocoalele lor;

Având în vedere că legea nu face nici-o deosebire între comunele rurale și comunele urbane nereședințe sau reședințe de județ;

Având în vedere că în determinarea circumscripțiilor judecătorilor de ocoale, sunt judecătorii rurale care au reședința în comunele rurale, altele în comunele urbane, ne reședințate de județ, cum este judecătorii Odoboești și altele în comunele urbane reședințate de județ cu toate că poartă numele de judecătorii rurale și au în circumscripția lor mai multe comune rurale;

Având în vedere că rațiunea pentru care s'a dat în competența judecătorilor de ocoale rurale și poliția judiciară o găsim destul de bine arătată în expunerea de motive a autorului legii d-l T. Stelian fost Ministru de Justiție, unde se arată că s'a dat această competență pentru motivul că prezintă avantajii pentru părți și ordinea publică: (C. Botez pag. 18)

Considerând dar că prin această dispozițiune a art. 54 l. jud. de ocoale, legiuitorul a vroit să garanteze că mai mult ordinea publică, creind în mod excepțional un organ al legii cu aptitudini speciale și garanții suficiente de capacitate și independență, în centre foarte mici (circumscripțiilor judecătorilor de ocoale rurale), și aceasta din cauză că organilele de drept comun (Procurorul și judele de instrucție) nu ar avea posibilitatea să răspundă la toate nevoile societății, întru moment dat;

Având în vedere că în comunele urbane reședințate de județ unde își au reședința procurorul și judecătorul de instrucție, prezența acestora este suficientă pentru garantarea societății, așa că judecătorului de ocol rural, cu reședința în asemenea comune urbane nu mai are rațiunea de a i se da și atribuțiuni de poliție judiciară în asemenea centre;

Având în vedere că în comunele rurale nu este discuțiune, dacă judecătorul de ocol are poliția judiciară întru cât legea și regulamentul sunt categorice în sens afirmativ;

Având în vedere că singura discuțiune este în comunele urbane, ne reședințate de județ;

Având în vedere că deși în comunele rurale se găsea câte-un agent al forței publice, jandarmul șef de post, iar în altele Ad-torul plășei, — funcționar comunal superior, și numit în urma unor condițiuni serioase de capacitate — totuși legiuitorul din 1907, a găsit că este necesar, — cu toate că se acumula în mâinile aceluiași persoane și calitatea de acuzator și judecător, chestiune care a fost viu discutată în parlament cu ocazia votării legii, a se da judecătorului de ocol rural și poliția judiciară, socotind că numai astfel noul judecător de

ocol rural va putea să fie un adevărat organ al legii și să apere societatea și ordinea publică prin garanția și independența sa;

Având în vedere că dacă aceasta este rațiunea pentru care s'a dat judecătorului de ocol rural poliția judiciară în comunele rurale, apoi aceiași rațiune există și pentru comunele urbane nereședințate de județ, unde poliția judiciară se exercită de către un subcomisar, care fie prin puțina sa pricepere și experiență și mai ales prin lipsa sa de independență, face ca ordinea publică să nu fie destul de garantată;

Având în vedere că ar fi de neînțeles, că judecătorul de ocol care poate lua orice măsuri și dresa orice acte pentru descoperirea crimelor și delictelor în comunele rurale, să fie cu totul desbrăcat de această calitate, imediat ce pășește la reședința sa, comună urbană nereședințată, să nu poată lua nici o măsură, contra unui criminal, sau delicvent, care a comis faptul chiar sub ochii săi, și să aștepte să dresseze actele și să ia măsuri pentru siguranța publică, până ar veni procurorul și judele de instrucție dela reședința județului, un sub comisar care prin nepriceperea sau neexperiența sa, ar face să dispară probele, și deci criminalul să rămână nepedepsit;

Având în vedere că ordinea socială și respectarea legilor, nu este suficient garantată, în comunele urbane nereședințate, unde poliția judiciară se exercită de agenți de poliție puțini independenți, al căror control și supravegherea de către procuror și judecător de instrucție nu se poa e face în mod eficace, din cauza lipsei acestora din localitate, rezultă și din împrejurarea că chiar noi atrăgând atențiunea șefului de poliție din Odobești că nu se respectă legea repauzului duminical și invitându-l a dresa acte pentru aceste contravențiuni, totuși nu s'a luat nici-o măsură, sub diferite pretexte, între care unele referitoare la puțina lor independență;

Având în vedere că nu se poate admite că legiuitorul din 1907, care legifera în niște împrejurări excepționale, când pentru o mai bună distribuțiune a Justiției s'a înmulțit, judecătorii de ocoale, sa înființat ambulanța, și s'ad dat judecătorului de ocol, atribuțiuni de procuror și judecător de instrucție, așa că vechiul organ care era chemat să garanteze ordinea publică și care se găsea la reședința județului, — acuma se găsea aproape în tot locul și la îndemâna fie căruia pentru a recurge la autoritatea și puterea sa — nu se poate ca același legiuitor să fi înlăturat din cadrul legiferării sale, comunele urbane nereședințate — și să le fi lăsat sub imperiul dreptului comun, cu toate că aceleași motive care îndrituiau pe legiuitor să dea judecătorilor de ocol rurale poliția judiciară la comunele rurale, există și la comune urbane nereședințate;

Având în vedere că dacă prin dispozițiunile art. 132 din regulamentul legii jud. de ocoale, s'a arătat că judecătorii de ocoale rurale exercită poliția judiciară numai în comunele rurale, prin aceasta autorul regulamentului care este și autorul legii, a înțeles numai că judecătorii de ocoale rurale nu pot exercita poliția judiciară în comune urbane reședințate unde găsindu-se organele de drept comun cu asemenea atribuțiuni nu mai era nevoie să se mai dea și judecătorului de ocol rural atribuțiuni de poliție judiciară;

Având în vedere că art. 54 din legea jud. de ocoale nu face nici o distincțiune între comunele rurale sau urbane nereședințate exprimându-se în termeni generali că judecătorii de ocoale rurale, exercită în ocoalele lor poliția judiciară, urmează dar că și în comunele urbane nereședințate judecătorul de ocol poate exercita poliția judiciară;

Având în vedere că dacă am considera că este o deosebire între art 54 din legea judecătoriiilor de ocoale și art. 132 din regulamentul acestei legi, totuși întrucât regulamentul nu are putere de lege, decât numai atunci

când este conform cu legea, pe care o explică, urmează că trebuie să aplicăm dispozițiunile legii;

Considerând că și doctrina se pronunță în sensul că judecătorii de ocoale rurale au poliția judiciară în comunele urbane nereședințate, astfel d-l profesor I. Tanoviceanu zice: «Și acest rol (de poliție judiciară jude-instructor), credem că se poate exercita nu numai în comunele rurale ci și în comunele urbane nereședințate de județ; fiindcă art. 132 regulamentul de aplicare al legii judecătoriiilor de ocoale, restrânge această competență numai la comunele rurale, însă art 54 legea judecătoriiilor de ocoale, nefăcând nici-o distincțiune; restrângerea competenței nu se poate face pe cale regulamentară.» (Tanoviceanu pr. penală No. 565 pag. 358); în același sens d-l Ion I. Popovici — magistrat Ocnele-Mari. «Curierul Judiciar» No. 44/912, pag 525 și d-l Al. Marinescu-Ograda avocat Ialomița, «Curierul Judiciar No. 45/913, pag 53»;

Că, dar, față de cele arătate judecata consideră că judecătorul de ocol rural, este competent a exercita poliția judiciară în comunele urbane nereședințate de județ din ocolul său;

II. În ceea ce privește obiecțiunea că prin art. 10 al legii repauzului Duminical, determinându-se care anume persoane au dreptul a constata contravențiunile la legea repauzului Duminical și judecătorul de ocol nefiind trecut printre acele persoane urmează că nu are această competență, și deci procesul-verbal de darea în judecată, a contravenientului, fiind dresat de noi, este nul ca fiind dresat fără competență;

Având în vedere că s'a stabilit că judecătorul de ocol are competența de a exercita poliția judiciară în comunele nereședințate de județ;

«Considerând că după dreptul comun ofițerii de poliție judiciară au puterea de a constata orice infracțiune penală, calificată de lege ca crimă, delict sau contravențiune; că la acest principiu nu s'a făcut nici o derogare prin art. 10 din legea asupra repauzului duminical; din contră, legiuitorul în dorința unei mai eficace aplicări și respectări a dispozițiunilor acestei legi, a întins dreptul de constatare a infracțiunilor, în afară de ofițeri de poliție judiciară și la persoanele enumerate în citatul articolului. (Curtea de casație s. II, decizia No. 255 din 6 Februarie 1913. «Curierul Judiciar», No. 34/913. pag 407);

Că așa fiind, urmează că și judecătorul de ocol rural, poate constata contravențiunile la legea repauzului duminical în baza competenței sale generale de ofițer de poliție judiciară, și deci obiecțiunea ridicată este nefondată și cată a fi respinsă ca atare;

In fond,

Având în vedere că din procesul-verbal dresat de noi în ziua de 14 Decembrie 1914, se constată că contravenientul a avut deschis în acea zi la orele 4 p. m. magazinul său cu mărfuri de băcănie;

Că prin comiterea acestui fapt numitul a contravenit dispozițiunilor art. 1 din legea repauzului duminical care prevede: Orice impiegat, elev, precum și meseriaș, întrebunțaji în vreau stabiliment sau întreprindere industrială sau comercială se va bucura de repauz în zilele de Duminică și în sărbătorile mai jos notate, începând de la ora 6 dimineața, până a doua zi la aceeași oră. În acest timp stabilimentele comerciale și industriale vor înceta a funcționa și vor fi închise;

Că așa fiind, numitul s'a făcut pasibil de penalitatea art. 11 din legea repauzului Duminical, care s'a citit în ședință publică și conține:

Art. 11. — Orice contravențiune la dispozițiunile prezentei legi, se va pedepsi cu amendă de la 20 până la 200 lei;

Pentru aceste motive, judecata condamnă, etc.

Judecător, (s) St Bărănescu.

Grefier, (s) Al. Popescu.

Curtea de apel din Bolonia (Italia)

— Audiența din 2 Iunie 1914 —

Prescripția liberatorie. — Aplicarea legii locului unde obligația a luat naștere.

Prescripția liberatorie sau extinctivă a obligațiilor este cărmuită, în dreptul internațional privat, de legea locului unde obligația a luat naștere.

(Din *Journal Clunet*, anul 1914, pag. 1014).

OBSERVAȚIE. — Chestiunea de a se ști ce lege trebuie aplicată prescripției liberatorii sau extinctive, în materie de obligații, este foarte controversată, și nu există în această privință mai puțin de cinci sisteme. Unii aplică în adevăr, în specie, legea domiciliului creditorului, iar alții aceea a domiciliului debitorului. Un al treilea sistem aplică, în specie, legea locului unde se judecă procesul (*lex fori*) iar un al patrulea sistem aplică legea locului unde obligația trebuie să se execute (*lex loci executionis*). În fine, ultimul sistem, admis și

de jurisprudența noastră, pune cu drept cuvânt în principiu că părțile au înțeles a se referi la legea locului unde au contractat, pentru că creditorul fiind obligat a-și exercita într'un termen oarecare dreptul său, sub pedeapsă de a-l pierde, prescripția poate, cu drept cuvânt, fi considerată ca o modalitate a creanței. Vezi, în sensul acestui sistem, singur juridic după părerea noastră, *Cas. rom. Bult. 1893, p. 1051*; *Trib. Ilfov, Dreptul din 1896, No. 16* (cu nota d-lui Em. Miclescu); *Dreptul din 1903, No. 11* și *din 1907, No. 81*. Mai vezi *Trib. Marseille, Pand. Périod. 1907. 5. p. 41, 42* și *Dreptul din 1908, No. 6, p. 48*, precum și alte autorități citate de d-l prof. D. Alexandresco, în tom. I, p. 126, *ad notam* (ed. a 2 a) și în tom. XI, p. 404, text și notele 1 și 2. Vezi de acelaș autor și articolul publicat în *Dreptul din 1908, No. 6, p. 41, 42, etc.*

(N. R.)

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. II

Recurentul Proc. general Curtea de apel București în cauză Gh. Militaru și M. Comănoiu.

Ministerul public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Tăinuire. — Delict de sine stătător. — Complicitate la tăinuire. — Ordonanța judeului instructor. — Opoziție. — Ofecte. — Art. 53 al. II, c. p.

1. a) Faptul de a propune cuiva să cumpere dela altul niște lucruri de furat și de a asista la desgroparea din pământ a acelor lucruri, constituie delictul de complicitate la tăinuire, săvârșit prin asistență.

b) Opoziția făcută în contra ordonanței judecătorului de instrucție, fiind un adevărat apel, are efect devolutiv. Inșă, acest efect devolutiv este restrâns la capetele din ordonanța judecătorului de instrucție, în privința cărora este făcută opozițiunea, fiindcă numai pentru acele capete camera este sezisată cu judecata acțiunei publice. (*Cas. II, decizia penală No. 1103 din 24 Aprilie 1915, prin care s'a casat decizia Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Buc. No. 64/915*).

Cererea făcută de d-l Proc. General de pe lângă Inalta Curte de a se regulă competența în cauză lui Ion Varlam.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Judecătorie de pace. — Competință. — Rănire prin imprudență, cu incapacitate de lucru pe toată viața. — Art. 249 c. penal. — Deosebire de art. 240.

2. Rănirile prin imprudență, cari produc o incapacitate de lucru pe toată viața (în speță cu ocazia unui accident de automobil), cad tot sub prevederile art. 249, c. penal, ca și cele ce nu produc incapacitate de lucru și sunt de competența judecătoriei de pace de a

fi judecate, iar nu sub acele ale art. 240 c. penal, care prevede lovirile sau rănirile cu voință cari produc incapacitate de lucru pe toată viața. (*Cas. II decizia penală No. 1110, din 24 Aprilie 915, prin care s'a regulat competența și s'a trimis afucerea în judecata judecătoriei Ocol. urban Bârlad*).

CASAȚIE S. III

Recurentul Ministerul de finanțe prin d-l avocat Al. Zeuceanu. Intimata Louise Maior Cristea Duca prin d-l avocat N. Mițescu.

Ministerul Public prin d-l Procuror N. I. Zamfirescu.

Pensie. — Ofițer pensionar chemat în război. — Reținerea lui la serviciu și după demobilizare. — Boală care i-a provocat moartea. — Socotirea acestui timp ca timp de război. — Pensie excepțională. — Art. 24 l. pensiilor și art. 4 modificat la 1913.

Timpul de război, pentru ofițerul care cere regularea la pensie în baza art. 4 din legea pensiilor, trebuie socotit, nu până în momentul decretului de demobilizare, ci până în momentul când de fapt acel ofițer a fost desconcentrat.

Prin urmare, dacă ofițerul pensionar chemat în război a continuat serviciul și în urma decretului de demobilizare, în baza unui ordin primit de a rămâne pe loc, în care timp a contractat o maladie care i-a provocat moartea, soția și copiii săi au dreptul la pensia excepțională prevăzută de art. 4 din legea pensiilor (*Cas. III dec. No. 321 din 20 Mai 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de Apel Galați s. I, No. 23/915*).